

Ірина Висоцька

студентка спеціальності «Агроінженерія»,

освітній ступінь «бакалавр»

Науковий керівник: **Марусей Т.В.**

к.е.н., доцент кафедри інформаційних технологій,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

Кам'янець-Подільський

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДОРАДНИЦТВО

Прийняття ефективних і раціональних рішень є основою для сільськогосподарського виробника. Для реалізації цих рішень є сучасні інформаційні та комунікаційні технології, що реалізують ефективний доступ до знань та інформації. Для реалізації цієї мети необхідно використовувати такі платформи:

– суспільних зв'язків, що включає новини, інформацію про аграрну діяльність, форуми й чати із взаємодії з державними органами, юристами, організаціями тощо, ведення найбільш поширених питань;

– *eLearning*, де люди можуть одержати або підвищити свій рівень з питань сільського господарства;

– супроводу проблем виробника від перспективного планування (бізнес-планування) до збуту та реалізації щоденних операцій;

– супроводу консультаційних послуг;

– супроводу наукових розробок та досліджень.

Отже, впровадження інформаційних технологій у сільське господарство – підтримка з різних аграрних питань у будь-який час в будь-якому місці, будь-якими засобами та в будь-якій прикладній аграрній сфері. У такий спосіб аграрні інформаційні ресурси для аграрних дорадчих служб зможуть підтримати єдиний ланцюг: інформація – консультація – прийняття рішень –

навчання. Реалізація ефективного функціонування такого ланцюга зумовлює опис і розв'язання комплексу взаємозалежних практично важливих задач, що реалізуються на основі побудови інтегрованого інформаційного середовища, що представляє собою: інформаційне середовище на базі даних і знань, елементів інформаційно-довідкових систем, експертних систем, геоінформаційних систем та систем прийняття рішень, яке працює в мережі персональних та кишенькових комп'ютерів, мобільних телефонів та Інтернет-середовищі; друковані видання та брошури; інтерактивні додатки на електронних носіях [6].

Процес управління суб'єктами аграрного ринку є насамперед інформаційним процесом, він тісно пов'язаний із збиранням, опрацюванням інформації. Тому інформаційні технології безпосередньо впливають на ефективність управління, вони змінюють умови праці, зокрема, управлінської і залучають інформацію як предмет праці. Використання інформаційних технологій значно скорочує управлінські витрати, розширює доступ сільськогосподарських товаровиробників та сільського населення до інформаційних джерел. Принципово змінюються можливості отримання, зберігання, поширення інформації, підвищується ефективність економічних контактів учасників аграрного ринку.

Для ефективної діяльності дорадчих служб особливу увагу слід приділяти Web-технологіям та використанню мережі Інтернет, так як вони дають унікальні можливості доступу до інформації та реалізації інтерактивного дистанційного навчання і консультування. В українському сегменті Інтернет з'явилося багато сайтів для аграрників, на яких розміщено досить велику кількість корисної інформації, щодо агропромислового комплексу. Це, в основному, комерційна інформація: ціни, аналітика, попит і пропозиції. Але на цих сайтах (www.minagro.gov.ua; www.zacon.gov.ua; www.rada.gov.ua; www.knbuv.gov.ua; www.aiaee.org; www.nauu.kiev.ua; www.agroua.net; www.agroperspectiva.com;

www.dorada.org.ua; www.koras.com.ua) вкрай недостатньо сільськогосподарської науково-технічної та технологічної інформації. Переважно це інформація з питань рослинництва, тваринництва, аграрної освіти та науки, матеріали з економіки АПК, його правового забезпечення, основ бізнесу, аналітична і статистична інформація, представлена інформація цінового моніторингу сільськогосподарської продукції.

Особлива увага приділяється новому розділу порталу «Дорадництво». Цей розділ включає нормативно-правове забезпечення, інформацію про асоціації, дорадчі служби та консалтингові організації, сертифікацію дорадників та експертів-дорадників, міжнародні гранти та програми, навчання та конференції, також важливу інформацію про публікації з дорадництва.

Поряд з цим, у рамках інтегрованого інформаційного середовища можливий перехід від простого інформування до надання якісних послуг користувачам, що ґрунтуються на технологіях, які можуть бути реалізовані, зокрема, у вигляді Веб-сервісів та надавати мобільний доступ до інформаційних ресурсів (наприклад, WAP Інтернет).

Для реалізації процесів мобільного консультування (наприклад, у виїзді у господарство чи на поле) можливе використання кишенькових персональних комп'ютерів та мобільних телефонів. При використанні мобільного телефону, як інструменту для проведення консультації, необхідно використовувати мобільні телефони, смартфони, або комунітатори, що підтримують WAP доступ та можуть використовувати GPRS, EDGE або 3G з'єднання та застосовують для Інтернет взаємодії ефективний Інтернет-браузер для мобільних телефонів.

Розвиток інформаційних технологій стимулює появу нових технічних засобів для створення системи підтримки формування рекомендацій. Одним з найперспективніших заходів у цьому напрямі є створення спеціальних Інтернет-порталів для надання консультаційних послуг.

Одними з найбільш складних моментів проведення навчання в дорадництві є обмеженість часу слухачів. Тому дорадча служба повинна надавати нові можливості для освітніх послуг. Досить ефективним методом навчання в такій ситуації є дистанційне навчання. Дистанційне навчання, як форма навчання, виникло відносно недавно й зобов'язане своєю появою новим засобам інформаційних і комунікаційних технологій. Під час дистанційного навчання студент і викладач просторово розділені один від одного, але при цьому вони перебувають у постійній взаємодії, організованій за допомогою технологій Інтернет.

Серед цих технологій виділимо кілька груп, що мають пряме відношення до дистанційного навчання завдяки їх специфічним дидактичним властивостям:

- забезпечення інформаційного обміну між користувачами Інтернет;
- подання інформації в різних формах та обсягах;
- взаємозамінність (наприклад, обмін файлами по FTP та електронною поштою);
- сполучуваність (можливість одночасного використання) різних технологій, їхня дидактична універсальність.

Відмінною рисою дистанційного навчання є надання тим, кого навчають, можливості самим одержувати необхідні знання, користуючись розвинутими інформаційними ресурсами, наданими сучасними інформаційними технологіями. Інформаційні ресурси: бази даних і знань, комп'ютерні, в тому числі мультимедійні навчальні і контрольні системи, відео- і аудіозаписи, електронні бібліотеки, разом із традиційними підручниками і методичними посібниками створюють унікальне розподілене середовище навчання, доступне широкій аудиторії.

На сьогодні основними постачальниками інформації науково-технічного характеру є науково-дослідні установи, науково-виробничі об'єднання та підприємства аграрного сервісу. Їх зусиллями формуються (на тій або іншій

стадії формування) бази даних щодо: сортооновлення і сортовипробування; систем сільськогосподарських машин і механізмів; племінної справи і селекції; засобів захисту рослин; біопрепаратів і медикаментів; проектів систем виробництва та споруд виробничої інфраструктури; кормів; метеоумов; довідково-інформаційного фонду наукових розробок тощо. Ці системи потребують удосконалення в напрямі цілеспрямованішої актуалізації баз даних і розвитку систем розповсюдження такої інформації.

Для того, щоб ця робота була по справжньому ефективна та конкурентоздатна, необхідно використовувати в діяльності дорадчих служб такі інструменти, як сучасні інформаційні системи і технології. Використання саме інформаційних технологій в інформаційно-консультаційному забезпеченні АПК значно скорочує управлінські витрати, розширює доступ сільськогосподарських товаровиробників та сільського населення до інформаційних джерел.

Перелік використаних джерел

1. Гриценко М.П. Розвиток дорадчої діяльності в Київській області: досвід, перспективи, проблеми. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.koras.com.ua>.
2. Кальна-Дубінюк Т.П. Сучасні інформаційно-консультаційні технології: [зб. на- ук. праць] / Т.П. Кальна-Дубінюк // Матеріали Міжнародної конференції «Форум вищої освіти». – К.: КПІ, 2008. – С. 54–57.
3. Лайко П.А. Інформаційне забезпечення формування і функціонування ринку науково-технічної продукції, як невід’ємна складова інноваційної діяльності / П.А. Лайко // Економіка АПК. – 2008. – №7. – С. 96–105.
4. Марусей Т.В. Інформаційно-консультаційне забезпечення діяльності аграрних підприємств / Т.В. Марусей // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес» / Редкол.: Д.О. Мельничук (відп. ред.) та ін. – К.: ВЦ НУБіП України, 2011. – Вип. 168. – ч.1 – С. 71–75.
5. Марусей Т.В. Інформаційні системи і технології в інформаційно-консультаційному забезпеченні АПК. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.1/201.pdf>